

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **P.**, so sídlom v B. zastúpenej advokátskou kanceláriou F., so sídlom v B., proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o **náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 10 C 199/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 27. februára 2013 sp. zn. 10 Co 64/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Žalobkyňa podala 27. septembra 2012 na Okresnom súde Martin žalobu, ktorou sa voči žalovanej domáhala náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“). V žalobe medziiným uviedla, že predmetnú ujmu jej spôsobil nesprávnym úradným postupom Okresný súd Martin, preto jeho sudcovia nemôžu danú vec prejednať a rozhodnúť vzhľadom na ich pomer k veci a účastníkom konania. Z uvedeného dôvodu žiadala, aby Krajský súd v Žiline rozhodol o prikázaní tejto veci na prejednanie inému súdu toho istého stupňa (§ 12 ods. 1 O.s.p.). Žalobkyňa tvrdila, že je oslobodená od povinnosti platiť súdne poplatky podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“) platného v čase podania žaloby. Na výzvu súdu v podaní z 30. októbra 2012 upozornila, že v podanej žalobe vzniesla generálnu námietku zaujatosti.

Okresný súd Martin v súlade s tvrdeniami žalobkyne považoval žalobu v uvedenej časti za námietku zaujatosti jeho sudcov a uznesením z 2. januára 2013 č.k. 10 C 199/2012-28 vyzval žalobkyňu na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 66 € za námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

Uvedené uznesenie okresného súdu napadla žalobkyňa odvolaním, v ktorom žiadala, aby súd prvého stupňa s poukazom na ustanovenie § 210a O.s.p. odvolaniu v celom rozsahu vyhovel a napadnuté uznesenie zrušil bez náhrady, respektíve aby tak urobil odvolací súd, ak súd prvého stupňa postup v zmysle § 210a O.s.p. nevyužije. Argumentovala tým, že v danom prípade nepodala námietku zaujatosti podľa § 15a ods. 1 O.s.p., ale návrh na prikázanie veci inému súdu toto istého stupňa (§ 12 ods. 1 O.s.p.). Navyše i v prípade, že by išlo o námietku zaujatosti (čo žalobkyňa poprela), nezaťažovala by ju povinnosť zaplatiť súdny poplatok, lebo konanie je v danom prípade vecne oslobodené od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb.

Krajský súd v Žiline uznesením z 27. februára 2013 sp. zn. 10 Co 64/2013 odvolaním napadnuté uznesenie zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. i/ O.s.p. V odôvodnení poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa v rámci odvolania výslovne uviedla, že nepodala námietku zaujatosti v zmysle § 15a O.s.p. Mal za to, že pokiaľ žalobkyňa deklarovala, že námietku zaujatosti nepodala, nemôže ju zaťažovať ani poplatková povinnosť. Odvolací súd konštatoval, že s poukazom na popísanú procesnú situáciu sa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu jedná o (nemeritórne) rozhodnutie, vydané bez návrhu, pre vydanie ktorého pôvodne existujúce dôvody odpadli, preto z vyššie uvedených dôvodov rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil bez vrátenia veci na ďalšie konanie.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, v ktorom žiadala zrušiť obidve rozhodnutia súdov nižšieho stupňa, lebo v danom prípade súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.). Túto procesnú vadu vyvodzovala žalobkyňa z toho, že nepodala námietku zaujatosti (žiadna obsahová súčasť žaloby nebola týmto procesným úkonom a ani nemala náležitosti námietky zaujatosti stanovené v § 15a O.s.p.); žiadala však vec prikázať inému súdu toho istého stupňa, lebo všetci sudcovia Okresného súdu Martin sú vylúčení z jej

prejednávania a rozhodovania (§ 12 ods. 1 O.s.p.). Neexistujúcu či „neplatnú námietku zaujatosti“ nebolo možné spoplatniť a bez vykonania poplatkového úkonu nemôže existovať ani jej poplatková povinnosť. Ďalej tvrdila, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 písm. g/ O.s.p.). K názoru, že došlo k tejto procesnej vade, dospela žalobkyňa na základe toho, že súdny poplatok jej vyrubila sudkyňa Okresného súdu Martin, nezákonným postupom ktorým jej bola spôsobená majetková a nemajetková ujma, náhrady ktorej sa domáha v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Napokon žalobkyňa uviedla, že vecné oslobodenie tohto konania (§ 4 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.) sa vzťahuje aj na námietku zaujatosti (v súvislosti s tým žalobkyňa poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. októbra 2011 sp. zn. 5 M Cdo 20/2010). Skutočnosť, že v danej veci nebola podaná námietka zaujatosti (podľa názoru žalobkyne), potvrdzuje aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. novembra 2012 sp. zn. 3 Sžo 58/2012, ktoré bolo vydané v inej veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas žalobkyňa zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadla žalobkyňa dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením zrušil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie teda nesmeruje proti uzneseniu uvedenému v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolanie žalobkyne preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej skúmal, či žalobkyňa bola oprávnená na podanie dovolania podľa § 240 ods. 1 O.s.p.

Podľa § 240 ods. 1 prvej vety O.s.p. účastník môže podať dovolanie do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na súde, ktorý rozhodoval v prvom stupni. Žalobkyňa je v zmysle tohto ustanovenia účastníkom konania, a preto v zásade je osobou oprávnenou na podanie dovolania. S ohľadom na špecifickú procesnú situáciu, v ktorej sa dovolateľka nachádza v dôsledku rozhodnutia odvolacieho súdu však dovolací súd skúmal, či je splnená subjektívna podmienka prípustnosti dovolania v predmetnej veci.

Dovolací súd vychádzal zo skutočnosti, že odvolací súd uznesením sp. zn. 10 Co 64/2013 z 27. februára 2013 zrušil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bol žalobkyňi vyrubený poplatok za námietku zaujatosti vo výške 66 € podľa § 221 ods. 1 písm. i/ O.s.p. Návrhu žalobkyne uvedenému v odvolaní tak súd v plnom rozsahu vyhovel. Z povahy dovolania ako opravného prostriedku vyplýva, že oprávnenie ho podať nepatrí tomu účastníkovi, ktorý týmto rozhodnutím nebol dotknutý vo svojich právach a v ktorého neprospech rozhodnutie odvolacieho súdu nevyznelo. Dovolací súd preto dospel k záveru, že pokiaľ žalobkyňa, ktorá podala dovolanie, mala vo veci úspech a takýmto rozhodnutím odvolacieho súdu nebola dotknutá na svojich právach, sú dané dôvody na odmietnutie dovolania. Dovolanie v takom prípade bolo podané osobou, ktorá na jeho podanie nie je oprávnená (§ 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/). Zo súdnej praxe vyplýva, že pri nedostatku subjektívnych podmienok nemôže súd tento nedostatok zhojiť, to znamená, že ani dovolací súd sa nemôže takýmto dovolaním vecne zaoberať (porovnaj tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 50/1999 a ZSP 5/1998).

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že žalobkyňa námietku zaujatosti nevzniesla a súd prvého stupňa ho preto nemohol zaťažiť poplatkovou povinnosťou. V súvislosti s predmetným rozhodnutím a odôvodnením odvolacieho súdu,

ktoré vyznelo jednoznačne v prospech dovolateľky, považuje dovolací súd dôvody uvedené v dovolaní za zmätočné a nelogické. V tomto štádiu preskúmania dovolania mal dovolací súd za dostatočne preukázané, že sú splnené podmienky pre odmietnutie dovolania. So zreteľom na dôvod, pre ktorý bolo potrebné dovolanie odmietnuť, nezaoberal sa dovolací súd dovolacími námietkami a návrhmi dovolateľa a nezisťoval, či v preskúmvanej veci došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podané dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p. ako procesne neprípustné bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

Pri rozhodovaní o trovách dovolacieho konania dovolací súd zohľadnil, že žalobkyňa nebola v dovolacom konaní procesne úspešná a nevzniklo jej právo na náhradu trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.); vzal tiež na zreteľ, že v dovolacom konaní procesne úspešná žalovaná nepodala návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. júla 2013

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Jarmila Uhlířová